

Etikettering Wijn

PRODUCTSCHAP WIJN

Etikettering Wijn

Deze brochure is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Evenwel kan aan de informatie in deze brochure geen rechten worden ontleend.

De inhoud van de brochure is gebaseerd op de regelgeving zoals deze op 15 maart 2010 van kracht was.

INHOUDSOPGAVE

Algemeen	2
DEEL 1 STILLE WIJN, PARELWIJN EN LIKEURWIJN	6
1. Verplichte aanduidingen voor stille wijn, parelwijn en likeurwijn	6
1.1. Toelichting op verplichte aanduidingen voor stille wijn, parelwijn en likeurwijn uit de Europese Unie en uit derde landen	6
1.1.1. Wijncategorie	6
1.1.1.1. voor wijnen en kwaliteitswijnen	6
1.1.1.2. voor likeurwijnen	6
1.1.1.3. voor parelwijnen	6
1.1.1.4. voor parelwijnen waaraan koolzuurgas is toegevoegd	7
1.1.2. De termen Beschermd Oorsprongsbenaming/Beschermd Geografische Aanduiding of een andere traditionele aanduiding	7
1.1.2.1. voor kwaliteitswijnen	7
1.1.3. Herkomstbenaming	7
1.1.4. Bottelaar (of importeur bij wijn uit derde landen)	8
1.1.4.1. Gebruik van een code op de etikettering (NL HPA XXXX)	8
1.1.5. Het effectief alcohol-volumegehalte	8
1.1.6. Het nominale volume	9
1.1.7. Het partijnummer	9
1.1.8. Het bedrijf	10
1.1.9. De vermelding: "bevat sulfieten"	10
2. Facultatieve aanduiding voor stille wijn, parelwijn en likeurwijn uit de Europese Unie of uit derde landen	11
2.1. Toelichting op enkele facultatieve aanduidingen voor stille wijn, parelwijn en likeurwijn	11
2.1.1. Suikergehalte	11
2.1.2. Vermelding van het oogstjaar	12
2.1.3. Vermelding van druivenrassen	12
2.1.4. De term cépagewijn	12
2.1.5. Aanvullende traditionele aanduidingen en diens beschermingen	13
2.1.6. Specifieke productiemethoden	13
2.1.7. Naam van een grotere of kleinere geografische eenheid	13
2.1.8. De kleine letter e (het "e"-teken)	13
2.1.9. Symbool refererend aan de Beschermd Oorsprongsbenaming of de Beschermd Geografische Aanduiding	15
3. Bescherming van de traditionele en aanvullende traditionele aanduidingen	16
4. Voorschriften m.b.t. lettergrootte	16
5. Uitsluitend gebruik van bepaalde typen flessen	17
5.1. Flûte d'Alsace (Rijnwijn- of Moezelfles)	17
5.2. Bocksbeutel of Cantil	17
5.3. Clavelin	18
5.4. Tokaj	18
6. Talen die op het etiket gebruikt mogen worden	19

DEEL 2 MOUSSERENDE WIJN	20
7. Verplichte aanduidingen voor mousserende wijnen	20
7.1. Toelichting op verplichte aanduidingen voor mousserende wijn uit de Europese Unie en uit derde landen	21
7.1.1. De wijncategorie	21
7.1.2. De termen Beschermd Oorsprongsbenaming/Beschermd Geografische Aanduiding of een andere traditionele aanduiding	21
7.1.2.1. voor mousserende kwaliteitswijn	21
7.1.3. Herkomstbenaming	21
7.1.4. Het nominale volume	22
7.1.5. Het suikergehalte	22
7.1.6. Het effectief alcohol-volumegehalte	22
7.1.7. Het partijnummer	23
7.1.8. Bottelaar, Producent, Verkoper of Importeur	23
7.1.9. Gebruik van een code op de etikettering (NL HPA XXXX)	23
7.1.10. De vermelding: "bevat sulfieten"	24
8. Facultatieve aanduidingen voor mousserende wijnen	24
9. Talen die voor de etikettering mogen worden gebruikt	25
DEEL 3 GEAROMATISEERDE WIJN, -DRANK en -COCKTAIL	26
10. Verplichte aanduidingen voor gearomatiseerde wijn, -drank en –cocktail	26
10.1 Toelichting bij de verplichte aanduidingen voor gearomatiseerde wijn, -drank en –cocktail	26
10.1.1. Verkoopbenaming	26
10.1.2. Nominale volume	26
10.1.3. Gegevens omtrent producent, verpakker of verkoper	27
10.1.4. Plaats van oorsprong of herkomst	27
10.1.5. Effectief alcohol-volumegehalte	27
10.1.6. Het partijnummer	27
10.1.7. De vermelding: "bevat sulfieten"	27
11. Facultatieve aanduidingen voor gearomatiseerde wijn, -drank en –cocktail	28
11.1. Kleine letter "e" (het e-teken)	28
11.2. Naam van het aroma	28
11.3. Naam van de gebruikte alcohol	28
11.4. Suikergehalte	28
11.5. Mousserende gearomatiseerde dranken op basis van wijn	28
11.6. Geografische benamingen	29
12. Taal	29
13. Gearomatiseerde wijnen, -dranken en -cocktails die niet voldoen aan de voorschriften van deel 3	30
BIJLAGEN	31
Definities van gearomatiseerde dranken	31
Definities van de verschillende categorieën gearomatiseerde wijn, waarvan de benaming die van "gearomatiseerde wijn" mag vervangen	32
Definities van de verschillende categorieën gearomatiseerde dranken op basis van wijn	33
Definities van de categorieën gearomatiseerde cocktails van wijnbouwproducten	34

Algemeen

Deze brochure geeft algemene regels voor de etikettering van wijn. Per gebied kunnen afwijkende maatregelen gelden (vastgelegd in de betreffende productdossiers).

Met ingang van 1 augustus 2008 is Verordening (EG) nr. 479/2008 van de Raad van de Europese Unie in werking getreden en is de nieuwe Gemeenschappelijke ordening van de Wijnmarkt een feit.

Met Verordening 607/2009 (Publicatieblad L193 van 24 juli 2009) zijn de nieuwe regels betreffende de uitvoeringsbepalingen inzake de etikettering van wijn verschenen.

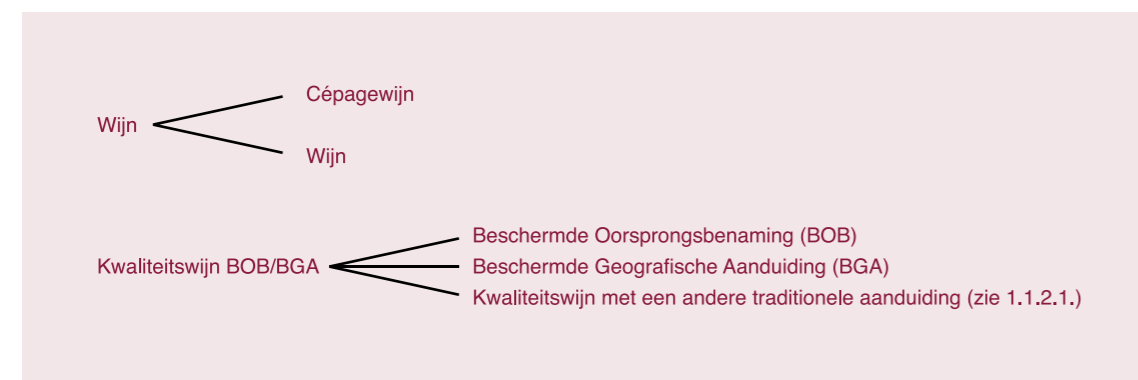
De nieuwe bepalingen gelden vanaf 1 augustus 2009. Tot 31 december 2010 echter, mogen wijnen ook geëtiketteerd worden op basis van de “oude” voorschriften.

LET OP: De nieuwe etiketteringsregels gelden niet voor de gearomatiseerde wijnen. Deze zijn ongewijzigd gebleven maar zijn evenwel opgenomen in deze brochure.

Omdat de etikettering van wijn voor de verkoopbaarheid belangrijke gevolgen kan hebben, zijn regels vastgesteld waarbij rekening is gehouden met zowel de belangen van consumenten als van producenten. De grondbeginselen van deze regels voorzien in een verplicht gebruik van bepaalde aanduidingen, die het mogelijk maken de wijn te identificeren alsmede de consument belangrijke informatie te verstrekken. Voorts mag een etiket geen woorden, delen van woorden, tekens of afbeeldingen bevatten, die aanleiding kunnen geven tot verwarring of misleiding van de personen voor wie zij bestemd zijn. Het principe van de etikettering, verplichte en facultatieve aanduidingen, is ongewijzigd gebleven.

De nieuwe etiketteringsregels zijn vereenvoudigd en meer op consumenten gericht. Met de nieuwe regels zijn er nog slechts twee typen wijnen te onderscheiden, te weten: wijn en kwaliteitswijn. Ook is het nu toegestaan, onder voorwaarden, voor wijn zonder geografische aanduiding (cépagewijn) om het druivenras en het oogstjaar op het etiket te vermelden.

Overzicht nieuwe etiketteringsindeling

Aanpassing kwaliteitsindeling van wijnen

Het concept van kwaliteitswijn in de Gemeenschap is ondermeer gebaseerd op de specifieke kenmerken die zijn toe te schrijven aan de geografische oorsprong van de wijn. Dergelijke wijn wordt ten behoeve van de consumenten in de nieuwe regeling geïdentificeerd met beschermde oorsprongsbenamingen en geografische aanduidingen. Om de kwaliteitsaanspraken voor de betrokken producten te onderbouwen met een transparant en beter uitgewerkt kader, is een regeling vastgesteld op basis waarvan aanvragen voor een oorsprongsbenaming of een geografische aanduiding op dezelfde wijze worden onderzocht als bij het horizontale kwaliteitsbeleid van de Gemeenschap voor andere levensmiddelen, dat is vastgelegd in Verordening (EG) nr. 510/2006 van de Raad inzake de bescherming van geografische benamingen en oorsprongsbenamingen van landbouwproducten en levensmiddelen.

In de nieuwe wijnregeling is er aldus een nieuwe kwaliteitsindeling van drie categorieën:

- Wijn met Beschermd Oorsprongsbenaming (BOB)
- Wijn met Beschermd Geografische Aanduiding (BGA)
- Kwaliteitswijn met een andere traditionele aanduiding

Het wordt mogelijk om een Beschermd Oorsprongsbenaming (BOB) of Beschermd Geografische Aanduiding (BGA) te gebruiken indien de wijn overeenkomstig de voorwaarden in het daarvoor vastgestelde productdossier is geproduceerd.

De voorwaarden uit het betreffende productdossier waaraan moet worden voldaan, garanderen het specifieke karakter van de betreffende wijn en hebben betrekking op o.a. de organoleptische en analytische kenmerken, de productiewijze, de geografische afbakening van het gebied, de gebruikte druivenrassen en de maximum opbrengst per hectare. De voorwaarden voor een BGA zijn iets minder streng dan voor een BOB. De BOB is nog het meest te vergelijken met de vroegere kwaliteitswijn (VQPRD) en de BGA is te vergelijken met de vroegere landwijn. Derde landen kunnen ook een aanvraag indienen voor erkenning als BOB of BGA.

Beschermd wijnnamen en traditionele aanduidingen

De namen van in bepaalde gebieden voortgebrachte kwaliteitswijnen die nu al beschermd zijn (b.v. Bordeaux, Valpolicella en Navarra) behouden deze beschermde status, maar de lidstaten moeten voor 31 december 2011 het aan de bescherming ten grondslag liggende technische dossier en het nationale goedkeuringsbesluit bij de Commissie indienen, anders vervalt deze bescherming.

Traditionele aanduidingen, zoals bijvoorbeeld AOC, DOC en DO, maar ook bijvoorbeeld Grand Cru, Reserva en Classico worden onder het nieuwe regime erkend en beschermd. Indien een wijn als BOB of BGA wordt erkend, dan mag dit op het etiket worden vermeld. Dit kan ook door het vermelden van de traditionele aanduiding zoals AOC, DOC en DO en kan worden aangevuld door het door de Commissie vastgestelde symbool.

Cépagewijn

Ten aanzien van wijn zonder BOB of BGA, dus de wijn die vergelijkbaar is met de “oude” tafelwijn, is nieuw dat deze nu het oogstjaar en de naam van één of meer druivenrassen mag vermelden indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan. De lidstaten moeten wettelijke bepalingen opstellen waarbij certificerings-, goedkeurings-, en controleprocedures worden ingesteld die moeten waarborgen dat de informatie waarheidsgetrouw is. Voor deze categorie wijn mag de vermelding “cépagewijn” worden gebruikt, aangevuld met de naam van de betrokken lidstaat of derde land en het wijndruivenras. Is er geen sprake van BOB, BGA of cépagewijn, dan mogen het oogstjaar en de druivenrassen dus niet op het etiket worden vermeld.

Voor welke wijnen zijn de etiketteringsregels van toepassing

De etiketteringsregels gelden voor de volgende wijnen:

- a. wijn en kwaliteitswijn;
- b. stille wijn van oorsprong uit derde landen;
- c. likeurwijn, parelwijn en parelwijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd van oorsprong uit de Europese Unie;
- d. likeurwijn, parelwijn en parelwijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd van oorsprong uit derde landen;
- e. mousserende (kwaliteits)wijn bereid in de Europese Unie;
- f. mousserende wijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd van oorsprong uit de Europese Unie;
- g. mousserende (kwaliteits)wijn van oorsprong uit derde landen;
- h. mousserende wijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd, van oorsprong uit derde landen;
- i. gearomatiseerde wijn, -drank en -cocktail.

In het eerste deel van deze brochure worden de wijnen besproken onder a tot en met d. In het tweede deel de mousserende wijnen e tot en met h. In het derde deel zijn de algemene etiketteringsregels m.b.t. gearomatiseerde wijn opgenomen (i).

Zowel in deze brochure als op de kaart met verplichte en facultatieve aanduidingen komen de onderstaande afkortingen voor. We geven u de betekenis van deze afkortingen.

- BOB** (Beschermd Oorsprongsbenaming)
BGA (Beschermd Geografische Aanduiding)
Vo. (Verordening)

Buiten de etiketteringsregels blijven vermeldingen, tekens en andere merktekens, die:

- zijn voorgeschreven in bepalingen van de lidstaten in het kader van de toepassing van Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende verpakking en verpakkingsafval;
- verwijzen naar de fabrikant of het volume van de recipiënt en die op onuitwisbare wijze rechtstreeks op de recipiënt zijn aangebracht;
- worden gebruikt voor de controle op het bottelen; de lidstaten kunnen een systeem voor het vermelden van de botteldatum invoeren of erkennen voor op hun grondgebied gebottelde wijn en druivenmost;
- worden gebruikt om het product te identificeren door middel van een cijfercode en/of een machinaal leesbaar symbool;
- zijn voorgeschreven in de bepalingen van de lidstaten met betrekking tot de controle op kwantiteit of kwaliteit van producten, die stelselmatig en officieel worden gekeurd;
- betrekking hebben op de prijs van het betrokken product;
- zijn voorgeschreven bij de fiscale bepalingen van de lidstaten.

Juridische basis

De regels met betrekking tot de etikettering van wijn zijn gebaseerd op:

Verordening 1234/2007, 607/2009 en 479/2008 (van toepassing op de punten a t/m h, zie pag. 4)

Verordening 1601/1991 (gearomatiseerde wijn -punt i- deel 3)

Richtlijn 2007/45/EG (inhoudsmaten)

Richtlijn 89/396 (partij/productidentificatie)

Richtlijn 2000/13 (etikettering levensmiddelen)

Warenwetbesluit Etikettering Levensmiddelen (WEL)

Verordening HPA Wijn 2009

De teksten kunt u vinden op website www.wijn.nl (tabblad: Importeren/produceren, onderwerp: Wetgeving EU en nationaal) en op de site van de Europese Commissie <http://eur-lex.europa.eu/>.

Algemene Overgangsbepalingen

Wijnen, waarvan de omschrijving en de aanbestedingsvorm op het ogenblik waarop zij in het verkeer werden gebracht aan de ter zake geldende bepalingen voldeden, maar waarvan de omschrijving en de aanbestedingsvorm als gevolg van de inwerkingtreding van de nieuwe verordening niet langer aan die bepalingen voldoen, mogen, zolang de voorraad strekt, met het oog op de verkoop in voorraad worden gehouden, in het verkeer worden gebracht en worden uitgevoerd.

Etiketten en voorverpakkingen, waarop aanduidingen zijn gedrukt die op het ogenblik dat zij in het verkeer werden gebracht aan de terzake geldende bepalingen voldeden, maar, die als gevolg van het van toepassing worden van deze verordening niet langer aan die bepalingen voldoen, mogen tot uiterlijk 31 december 2010 worden gebruikt.

LET OP: deze overgangsbepalingen gelden niet voor gearomatiseerde wijnen. De voorschriften van de gearomatiseerde wijnen zijn sinds 1991 ongewijzigd gebleven.

Aan de informatie in deze brochure kan geen rechten ontleend worden.

DEEL 1 STILLE WIJN, PARELWIJN EN LIKEURWIJN

1. Verplichte aanduidingen voor stille wijn, parelwijn en likeurwijn

Algemeen

De eisen in verband met de verplichte aanduidingen:

- worden in hetzelfde gezichtsveld op de recipiënt aangebracht en
- worden aangebracht in duidelijk leesbare, onuitwisbare en voldoende grote letters opdat zij goed uitkomen tegen de achtergrond waarop zij zijn gedrukt en duidelijk kunnen worden onderscheiden van de andere aanduidingen en tekeningen.

De verplichte aanduidingen betreffende de importeur, de allergenen vermelding en het partijnummer mogen zich evenwel bevinden buiten het gezichtsveld waarin de andere verplichte aanduidingen worden aangebracht.

De omschrijving op het etiket van:

- a. wijn en kwaliteitswijn;
- b. wijn van oorsprong uit derde landen, andere dan bedoeld in punt c.;
- c. likeurwijn, parelwijn en parelwijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd, alsmede van wijn van oorsprong uit derde landen,

bevat de volgende verplichte aanduidingen (artikel 59 Vo. 607/2009):

- de wijncategorie;
- de termen Beschermd Oorsprongsbenaming / Beschermd Geografische Aanduiding (aangevuld met de naam van de BOB of BGA) of een andere traditionele aanduiding (in geval van kwaliteitswijn);
- herkomstbenaming;
- bottelaar (of importeur bij wijn uit derde landen);
- het effectief alcohol-volumegehalte;
- het nominale volume;
- het partijnummer;
- het bedrijf;
- de vermelding: “bevat sulfiet”, “bevat sulfieten” of “bevat zwaveldioxide”.

1.1. Toelichting op verplichte aanduidingen voor stille wijn, parelwijn en likeurwijn uit de Europese Unie of uit derde landen

1.1.1. De wijncategorie

1.1.1.1. voor wijnen en kwaliteitswijnen

- de vermelding “wijn”

1.1.1.2. voor likeurwijnen

- de vermelding “likeurwijn”.

1.1.1.3. voor parelwijnen

- de vermelding “parelwijn”.

1.1.1.4. voor parelwijnen waaraan koolzuurgas is toegevoegd:

- de vermelding “parelwijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd”.

1.1.2. De termen Beschermd Oorsprongsbenaming / Beschermd Geografische Aanduiding of een andere traditionele aanduiding

1.1.2.1. voor kwaliteitswijnen

Op het etiket moet worden vermeld:

- de vermelding Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding met de naam van de BOB of BGA.

Uitzondering: indien de vermelding Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding met de naam van de BOB of BGA op het etiket wordt vermeld, dan hoeft de wijncategorie niet vermeld te worden.

OF

- een traditionele aanduiding (voor een compleet overzicht van de traditionele aanduidingen zie bijlage XII van Vo. 607/2009).

Indien een traditionele aanduiding wordt gebruikt, hoeven de termen Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding niet op het etiket te worden vermeld.

N.B. de termen Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding moeten altijd VOLUIT op het etiket worden vermeld, een afkorting is niet toegestaan.

1.1.3. Herkomstbenaming

De vermelding van de herkomstbenaming is verplicht voor wijn en kwaliteitswijn (artikel 55 van Vo. 607/2009).

Voor wijn:

- “wijn van (...)”, “geproduceerd in (...)”, “product van (...)”, of gelijkwaardige termen + naam van de lidstaat of derde land mits de druiven worden geoogst en verwerkt tot wijn in dat land;
- “wijn van de Europese Gemeenschap” of gelijkwaardige termen, “mengsel van wijnen uit verschillende landen van de Europese Gemeenschap” voor gemengde EG wijnen;
- “mengsel van wijn uit verschillende niet tot de Europese Gemeenschap behorende landen” of “mengsel van wijn uit (...)” voor gemengde wijnen uit derde landen;
- “wijn van de Europese Gemeenschap”, of uitgedrukt in gelijkwaardige termen, “wijn verkregen in (...) uit in (...) geoogste druiven” + naam van de lidstaat voor wijnen geproduceerd in een lidstaat van druiven uit een andere lidstaat;
- “wijn verkregen in (...) uit in (...) geoogste druiven” + naam van het derde land voor wijnen geproduceerd in een derde land van druiven uit een ander derde land.

Voor kwaliteitswijn:

- “wijn van (...)”, “geproduceerd in (...)”, “product van (...)”, of gelijkwaardige aanduidingen + naam van de lidstaat of derde land mits de druiven zijn geoogst en verwerkt tot wijn in dat land.

1.1.4 Bottelaar (of importeur bij wijn uit derde landen)

De omschrijving op het etiket van wijn en kwaliteitswijn bevat verplicht de volgende aanduidingen (artikel 56 van Vo. 607/2009):

- de naam of de firmanaam en ook de gemeente en lidstaat van de bottelaar of voor recipiënten met een nominaal volume van meer dan 60 liter: de naam van de verzender; voor ingevoerde wijnen: de naam van de importeur of, indien het bottelen in de EU heeft plaatsgevonden, de naam van de bottelaar;
- Bij wijn uit de EU moet altijd de bottelaar genoemd worden of bij flesimport vanuit derde landen de in de EU gevestigde importeur;
- Aan de vernoeming moet men toevoegen “bottelaar”, “gebotteld door”, “bottled by”,... of bij loonbotteling “gebotteld voor”, bij import b.v. “imported by”, zodat duidelijk is dat de vermelde persoon of firma daadwerkelijk de bottelaar respectievelijk importeur is;
- Ook moet naast de gemeente ook de lidstaat waar de bottelaar of importeur is gevestigd, worden vernoemd. Dat mag worden afgekort met de door de postdiensten gebruikte afkorting (b.v. NL);
- Er zijn geen voorschriften betreffende de lettergrootte, maar de naam van de gemeente waar b.v. de bottelaar zijn hoofdzetel heeft, mag ten hoogste half zo groot zijn als de verplichte benaming zoals b.v. “wijn”, “AOC Bordeaux”, “Sherry”;
- Indien er naast de bottelaar of importeur nog andere personen op het etiket staan vermeld, moet daaruit ook de activiteit van die andere personen blijken; b.v. “gedistribueerd door” of “geoogst door.....” “ingevoerd door” of andere soortgelijke termen.

1.1.4.1. Gebruik van een code op de etikettering (NL HPA XXXX)

Indien in ons land een code gebruikt wordt als vervanging van de naam en het adres van de bottelaar of de importeur dient deze code bij het Productschap Wijn te worden aangevraagd. De code wordt altijd voorafgegaan door vermelding van de door de postdiensten toegepaste landencode. Een voorbeeld voor ons land is NL HPA XXXX. De afkorting HPA (Hoofdproductschap Akkerbouw) dateert uit de tijd dat er nog geen Productschap Wijn bestond en dergelijke codes door het HPA werden afgegeven.

De naam en het adres van andere natuurlijke personen of rechtspersonen die betrokken zijn bij het verhandelen van het product, andere dan de met een code aangeduide bottelaar of importeur, worden ook op het etiket van het betrokken wijnbouwproduct vermeld.

N.B. Slechts één van deze aanduidingen mag worden vervangen door een code (dus of de bottelaar of de importeur).

1.1.5. Het effectief alcohol-volumegehalte

Het effectief alcohol-volumegehalte moet worden vermeld per alcohol-volumepercent of halve alcohol-volumepercent. Onverminderd de toleranties die voor de gebruikte referentie-analysemethode gelden, mag het vermelde alcoholgehalte maximaal 0,5 % hoger of lager zijn dan het bij analyse vastgestelde gehalte.

Voor kwaliteitswijn die gedurende meer dan drie jaar in flessen wordt opgeslagen en voor o.a. mousserende wijn, mousserende wijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd, parelwijn, parelwijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd en likeurwijn mag het vermelde alcoholgehalte onverminderd de toleranties die voor de gebruikte referentie-analysemethode gelden echter maximaal 0,8 % hoger of lager zijn dan het bij analyse vastgestelde gehalte. Het getal waarmee het effectief alcoholgehalte wordt aangegeven wordt gevolgd door het symbool “% vol” en kan worden voorafgegaan door de woorden “effectief alcoholgehalte” of “effectieve alcohol” of door de afkorting “alc.”.

Voor de lettergrootte zie onderwerp: Voorschriften m.b.t. lettergrootte (hoofdstuk 4).

1.1.6. Het nominale volume

Bij het vermelden van het nominale volume dient onder andere rekening te worden gehouden met wat is omschreven in de Richtlijn 2007/45/EG inzake het voorverpakken naar volume. Rekening moet worden gehouden met:

- de lettergrootte (zie hoofdstuk 4: voorschriften m.b.t. lettergrootte)
- de inhoudsmaat van de fles, toegestaan zijn de inhoudsmaten (in liters) voor:

Stille wijn

Stille wijn in een voorverpakking van 0,1 – 1,5 l mag uitsluitend in de handel worden gebracht indien deze voorverpakking een nominale inhoud heeft van 0,10 l, 0,187 l, 0,25 l, 0,375 l, 0,50 l, 0,75 l, 1,00 l, 1,50 l.

Likeurwijn

Likeurwijn in een voorverpakking van 0,10 – 1,5 l mag uitsluitend in de handel worden gebracht indien deze voorverpakking een nominale inhoud heeft van 0,10 l, 0,20 l, 0,375 l, 0,50 l, 0,75 l, 1,0 l, 1,50 l.

Parelwijn

Parelwijn in een voorverpakking van 0,125 – 1,5 l mag uitsluitend in de handel worden gebracht indien deze voorverpakking een nominale inhoud heeft van 0,125 l, 0,20 l, 0,375 l, 0,75 l, 1,50 l.

Buiten de hierboven genoemde reeksen zijn de inhoudsmaten vrij.

1.1.7. Het partijnummer

Het partijnummer (overeenkomstig Richtlijn 89/396/EEG) of de identificatie- / lotcode (L-code) is een vermelding op het etiket, die verwijst naar een nauwkeurig omschreven partij. Onder partij kan in de wijnsector worden verstaan een hoeveelheid wijn, die onder vrijwel identieke omstandigheden is geproduceerd en/of gebotteld.

Gedacht kan worden aan één partij afkomstig uit één tank of fust. De partijcode dient duidelijk zichtbaar, duidelijk leesbaar (cijfers of letters) en onuitwisbaar te zijn. Inkepingen in het etiket bij leesbaar gedrukte aanduidingen zijn toegestaan, echter “zaagsneden” in het etiket die slechts met behulp van een codelineaal kunnen worden afgelezen, zijn niet toegestaan.

Het vermelden van het partijnummer is verplicht, omdat het mogelijk moet zijn een partij wijn waarbij na onderzoek is vastgesteld dat deze niet aan de wettelijke vereisten voldoet, te kunnen traceren.

Het partijnummer dient te worden voorafgegaan door de letter “L”. Behalve in het geval waarin zij duidelijk van de overige aanduidingen op het etiket te onderscheiden is.

1.1.8. Het bedrijf

Aanduidingen op het etiket die naar een bedrijf verwijzen, andere dan aanduidingen van de naam van de bottelaar, de producent of de verkoper, worden uitsluitend gebruikt voor wijnen met een Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding, indien:

- de wijn uitsluitend is bereid van druiven die zijn geoogst in wijngaarden die door dat bedrijf worden geëxploiteerd;
- de wijnbereiding volledig op dat bedrijf plaatsvindt;
- de lidstaten het gebruik regelen van de aanduidingen. Derde landen bepalen welke voorschriften, met inbegrip van voorschriften die zijn vastgesteld door representatieve beroepsorganisaties, van toepassing zijn met betrekking tot het gebruik van hun in bijlage XIII van Vo. 607/2009 opgenomen aanduidingen.

De naam van een bedrijf mag slechts door andere bij het verhandelen van het product betrokken marktdeelnemers worden gebruikt als het betrokken bedrijf daarmee instemt.

Zie voor een lijst van aanduidingen die naar een bedrijf verwijzen, bijlage XIII van Vo. 607/2009.

1.1.9. De vermelding: “bevat sulfieten”

Alle wijnen die meer dan 10 mg sulfiet per liter bevatten dienen geëtiketteerd te zijn met de vermelding “bevat sulfiet”, “bevat sulfieten” of “bevat zwaveldioxide”. Deze vermelding mag op het rugetiket (bijvoorbeeld door middel van een sticker) worden aangebracht.

Wijnen die voor 25 november 2005 zijn geëtiketteerd mogen worden verkocht tot de voorraden zijn uitgeput. De Nederlandse wetgeving stelt in artikel 23 van het Warenwetbesluit Etikettering van Levensmiddelen dat deze vermelding in elk geval in de Nederlandse taal dient te zijn gesteld.

De vermelding “bevat sulfiet”, “bevat sulfieten” of “bevat zwaveldioxide” mag worden aangevuld met het onderstaande logo.

2. Facultatieve aanduidingen voor stille wijn, parelwijn en likeurwijn uit de Europese Unie of uit derde landen

In het algemeen kunnen de facultatieve aanduidingen worden ingedeeld in volgende categorieën (artikel 60, Vo. 479/2008):

Wijn	Cépagewijn	Kwaliteitswijn
<ul style="list-style-type: none">Suikergehalte	<ul style="list-style-type: none">SuikergehalteOogstjaarDruivenras(sen)	<ul style="list-style-type: none">SuikergehalteOogstjaarDruivenras(sen)Aanvullende traditionele aanduidingen en eschermingenSpecifieke productiemethodenNaam van een grotere of kleinere geografische eenheidDe kleine letter e (het “e”-teken)Symbool refererend aan Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding
	<ul style="list-style-type: none">De term cépagewijn	

Het is niet mogelijk hier een uitputtend overzicht van facultatieve gegevens weer te geven. De verordening (607/2009) en de bijlage daarvan dienen daarop nageslagen te worden. U kunt deze vinden op onze website www.wijn.nl (tabblad: Importeren/produceren, onderwerp: Wetgeving EU en nationaal) en op de website van de Europese Commissie <http://eur-lex.europa.eu/>.

2.1. Toelichting op enkele facultatieve aanduidingen voor stille wijn, parelwijn en likeurwijn

2.1.1. Suikergehalte

Het suikergehalte mag niet meer dan 1 gram per liter afwijken van datgene dat op het etiket is vermeld. Op het etiket van wijn en kwaliteitswijn mogen onder andere de volgende termen worden vermeld: (voor een volledig overzicht zie bijlage XIV, deel B van Vo. 607/2009)

- de termen “sec”, “trocken”, “secco” of “asciutto”, “dry”, “tør”, “seco”, “kuiva”, “droog” of “torrt” mogen slechts worden vermeld op voorwaarde, dat de betrokken wijn een gehalte aan suikerresidu heeft van:
 - ten hoogste 4 gram per liter of
 - ten hoogste 9 gram per liter wanneer het totale gehalte aan zuren, uitgedrukt in wijnsteenzuur per liter, niet meer dan 2 gram per liter lager is dan het gehalte aan suikerresidu;
- de termen “demi-sec”, “halbtrocken”, “abboccato”, “medium dry”, “halvtør”, “semiseco” of “meio seco”, “adamado”, “puolikuiva”, “halfdroog” of “halvtorrt” mogen slechts worden vermeld op voorwaarde, dat de betrokken wijn een gehalte aan suikerresidu heeft dat hoger is dan de in punt a) vermelde waarden, doch niet hoger dan:
 - 12 gram per liter of
 - 18 gram per liter, wanneer het totale gehalte aan zuren, uitgedrukt in wijnsteenzuur per liter, niet meer dan 10 gram per liter lager is dan het gehalte aan suikerresidu;

c) de termen “moelleux”, “lieblich”, “amabile”, “medium”, “medium sweet”, “halvsød”, “semidulce”, of “meio doce”, “puolimakea”, “halfzoet” of “halvsött”, mogen slechts worden vermeld op voorwaarde dat de betrokken wijn een gehalte aan suikerresidu heeft dat hoger is dan de onder b) vermelde waarde, doch niet hoger dan 45 gram per liter;

d) de termen “doux”, “süss”, “dolce”, “sweet”, “sød”, “dulce” of “doce”, “makea”, “zoet” of “sött” mogen slechts worden vermeld op voorwaarde dat de betrokken wijn een gehalte aan suikerresidu van ten minste 45 gram per liter heeft.

2.1.2. Vermelding van het oogstjaar

Het oogstjaar mag op de etikettering van een kwaliteitswijn of een cépagewijn worden vermeld als - na aftrek van de hoeveelheid producten die eventueel voor verzoeting zijn gebruikt - tenminste 85% van de voor de bereiding van de betrokken wijn gebruikte druiven in het betrokken oogstjaar zijn geoogst. Voor wijn die vanouds wordt verkregen uit in de winter geoogste druiven wordt in plaats van het oogstjaar het jaar van het begin van het lopende wijnoogstjaar aangeduid.

2.1.3. Vermelding van druivenrassen

Op de etikettering van kwaliteitswijn of cépagewijn mag de naam van de voor de bereiding van de betrokken wijnen gebruikte druivenrassen of hun synoniem worden vermeld op voorwaarde dat:

- de namen of de synoniemen van de druivenrassen moeten zijn opgenomen in de nationale wijndruivenrassenlijst;
- voor lidstaten die geen rassenlijst hebben opgesteld, de namen of synoniemen van de rassen zijn opgenomen op de OIV lijst;
- de naam van het druivenras of een synoniem ervan geen geografische aanduiding bevat, die wordt gebruikt om een kwaliteitswijn of een cépagewijn te omschrijven;
- indien de naam van slechts één enkel druivenras of van het synoniem ervan wordt vermeld, het betrokken product voor ten minste 85% is verkregen uit druiven van het vermelde ras;
- wanneer de namen van twee of meer druivenrassen of hun synoniemen worden gebruikt en het betrokken product voor 100% is verkregen uit druiven van de vermelde rassen dan moeten in dat geval de druivenrassen worden vermeld in dalende volgorde van hun aandeel in het geheel en in letters van gelijke grootte.

Evenwel:

mag de naam van een druivenras die een geografische aanduiding bevat, voorkomen op de etikettering van wijn met deze geografische aanduiding, indien dit in de verordening is toegestaan (Vo. 607/2009). Een duidelijk voorbeeld is het druivenras Chardonnay. Chardonnay is tevens een geografische aanduiding. Verordening 607/2009, bijlage XV noemt meer dan 100 rassen die tevens een geografische aanduiding inhouden. Achter deze rassen staan de landen vermeld die de naam van dat ras mogen gebruiken op de etikettering. Zo staan er bv. achter Chardonnay ongeveer 40 landen vermeld. Bij twijfel is het raadplegen van de betrokken verordening noodzakelijk.

2.1.4. De term cépagewijn

Het gebruik van de term cépagewijn is gebonden aan strikte voorschriften. Indien aan deze voorschriften wordt voldaan is het mogelijk om de term cépagewijn op het etiket te plaatsen aangevuld met de naam van de lidstaat.

Bij een cépagewijn is het mogelijk om het druivenras en/of het oogstjaar op het etiket te vermelden (artikel 60, lid 2 van Vo. 479/2008).

Voorwaarden voor het gebruik van de term cépagewijn:

- lidstaten stellen wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen op waarbij certificerings-, goedkeurings- en controleprocedures worden ingesteld die moeten waarborgen dat de betrokken informatie waarheidsgetrouw is;
- lidstaten moeten bepaalde druivenrassen uitsluiten op een non-discriminatie principe en objectieve criteria indien:
 - er een waarschijnlijkheid tot verwarring over de daadwerkelijke herkomst van de wijn is door het feit dat de naam van het druivenras een wezenlijk deel uitmaakt van een bestaande Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding;
 - de desbetreffende maatregelen voldoende rendement opleveren;
- mengsel van cépagewijnen uit verschillende lidstaten is verboden, behalve als bepaalde geïnteresseerde lidstaten onderling overeenstemming bereiken over de productie van zulke wijnen.

2.1.5. Aanvullende traditionele aanduidingen en beschermingen

De aanvullende traditionele aanduidingen die vermeld mogen worden op het etiket zijn opgenomen in bijlage XII van Vo. 607/2009.

2.1.6. Specifieke productiemethoden

Onder bepaalde voorwaarden is het toegestaan specifieke productiemethoden op het etiket te vermelden. De voorwaarden zijn opgenomen in artikel 66 van Vo. 607/2009. De toegestane specifieke productiemethoden die op het etiket vermeld mogen worden zijn onderdeel van de aanvullende traditionele aanduidingen en zijn opgenomen in bijlage XII van Vo. 607/2009.

2.1.7. Naam van een grotere of kleinere geografische eenheid

Onder bepaalde voorwaarden is het toegestaan de naam van een grotere of kleinere geografische eenheid op het etiket te vermelden. De voorwaarden hiervoor zijn opgenomen in artikel 67 van Vo. 607/2009.

2.1.8. De kleine letter e (het “e”-teken)

De kleine letter “e” geeft aan dat een partij voorverpakkingen (bij 20°C):

- gemiddeld de hoeveelheid bevat die op het etiket staat,
- slechts een gering aantal flessen bevat met een inhoud die minder is dan de inhoud op het etiket minus de maximaal toelaatbare fout,
- geen flessen bevat met een inhoud die lager is dan de inhoud op het etiket minus twee maal de maximaal toelaatbare fout,

De maximaal toelaatbare fout is af te leiden uit de volgende tabel

hoeveelheid van een voorverpakking op het etiket		maximaal toelaatbare fout	
Van	5 g of ml Tot	50 g of ml:	9%*
Van	50 g of ml Tot	100 g of ml:	4,5 g of ml
Van	100 g of m Tot	200 g of ml:	
Van	200 g of ml Tot	300 g of ml:	9 g of ml
Van	300 g of ml Tot	500 g of ml:	3%
Van	500 g of ml Tot	1000 g of ml:	15 g of ml
Van	1000 g of ml Tot	10000 g of ml:	
* van de hoeveelheid op het etiket			

In Nederland moeten voorverpakkingen zonder “e”-teken op het etiket minimaal de vermelde hoeveelheid op het etiket bevatten.

Erkennen van systemen van inhoudscontrole

Afvalbedrijven binnen de EU mogen het “e”-teken gebruiken nadat hun systeem van inhoudscontrole erkend is.

Importeurs dienen:

- maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat de gebruikte voorverpakkingen, ingevoerd van buiten de EU, voldoen aan deze eisen door toepassing van een erkend systeem van inhoudscontrole (net als een afvalbedrijf);
- óf met bescheiden genoegzaam aan te tonen, dat zij beschikken over voldoende waarborgen dat de partijen voldoen aan de “e”-teken eisen;
- of na te gaan of het systeem van inhoudscontrole van de verpakker buiten de EU en beoordeling van productieresultaten erkend is.

Bij de erkenning van een systeem van inhoudscontrole van de importeur én de afvuller buiten de EU wordt het volgende betrokken:

- de afvullijnen;
- de meetapparatuur (weegapparatuur, volumemeters, dichtheidsmeters);
- de meetmethodiek (steekproefgrootte en - frequentie, temperatuurcorrectie);
- de verwerking van de meetresultaten;
- de beoordeling van meetresultaten (wanneer is het goed, wanneer niet);
- acties naar aanleiding van meetresultaten (vrijgave- en blokkaderegels).

Erkenning vindt plaats door de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA), nadat het NMI Certin B.V. advies heeft uitgebracht over het systeem van inhoudscontrole. NMI Certin B.V. geeft voorlichting over dit onderwerp en is de instantie waar de aanvraag voor erkenning kan worden ingediend, voor meer informatie zie <http://nmi.nl/>.

Vorm en hoogte van de “e”

De “e” heeft een vastgestelde vorm, moet staan in het gezichtsveld van de aanduiding van de hoeveelheid op het etiket en moet ten minste 3 mm hoog zijn.

2.1.9. Symbool refererend aan de Beschermde Oorsprongsbenaming of de Beschermde Geografische Aanduiding

De vermelding van Beschermde Oorsprongsbenaming of Beschermde Geografische Aanduiding (met de naam van de BOB of BGA) op het etiket mag worden aangevuld met een symbool.

In Vo. 628/2008 staan de exacte kleurnummers voor de symbolen genoemd.

Via de link http://ec.europa.eu/agriculture/quality/logos/index_en.htm zijn de logo's in verschillende talen en formaten te downloaden. Hieronder zijn enkele voorbeelden weergegeven.

Het communautaire symbool voor “Beschermde Oorsprongsbenaming”

Nederlands

Frans

Spaans

Italiaans

Duits

Het communautaire symbool voor “Beschermde Geografische Aanduiding”

Nederlands

Frans

Spaans

Italiaans

Duits

3. Bescherming van de traditionele en aanvullende traditionele aanduidingen (artikel 54 van Vo. 479/2008)

In zijn algemeenheid wordt onder deze aanduiding verstaan een term die traditioneel in de wijnproducerende lidstaten voor de aanduiding van wijnen wordt gebruikt en met name verwijst naar een productie-, bereidings- of rijpingsmethode of naar de kwaliteit, de kleur, de aard van een plaats of naar een historische gebeurtenis in verband met de geschiedenis van de betrokken wijn en die in de wetgeving van de wijnproducerende lidstaten is gedefinieerd met het oog op de omschrijving van de op hun grondgebied geproduceerde wijnen.

De traditionele aanduidingen mogen slechts worden gebruikt voor de kwaliteitswijnen waarop zij betrekking hebben en worden beschermd tegen:

- a) wederrechtelijk, imiterend of suggestief gebruik, ook al gaat de beschermde aanduiding vergezeld van een uitdrukking zoals soort, type, wijze, procédé, imitatie, merk of andere soortgelijke aanduidingen;
- b) het vermelden van enige andere misleidende, onjuiste of bedrieglijke aanduiding over de aard of de wezenlijke kenmerken van de wijn op de binnen- of buitenverpakking, in reclamemateriaal of in documenten die betrekking hebben op het betrokken product;
- c) andere praktijken die het publiek kunnen misleiden; met name praktijken die de indruk wekken dat de wijn recht heeft op de beschermde traditionele aanduiding.

Voor de omschrijving van wijn mag op de etikettering geen handelsmerk worden gebruikt dat een naam bevat die aan een vastgestelde lijst traditionele aanduidingen is ontleend, indien de betrokken wijn geen recht heeft op een dergelijke traditionele aanduiding.

De bescherming van een traditionele aanduiding geldt slechts in de taal of de talen waarin zij in bijlage XII (deel A en B) van Verordening (EG) nr. 607/2009 is vermeld.

4. Voorschriften m.b.t. lettergrootte

Lettergrootte bij vermelding alcohol-volumegehalte

Het effectief alcohol-volumegehalte wordt op de etikettering vermeld in letters van de volgende hoogte:

Indien het nominale volume groter is dan 100 cl, ten minste 5 mm;

Indien het nominale volume gelijk is aan of kleiner dan 100 cl en groter dan 20 cl, ten minste 3 mm;

Indien het nominale volume gelijk is aan of kleiner dan 20 cl, 2 mm.

Lettergrootte bij vermelding inhoudsmaat:

Indien het nominale volume groter is dan 100 cl, ten minste 6 mm;

indien het nominale volume gelijk is aan of kleiner dan 100 cl en groter dan 20 cl, ten minste 4 mm;

indien het nominale volume gelijk is aan of kleiner dan 20 cl en groter dan 5 cl, ten minste 3mm;

indien het nominale volume gelijk is aan of kleiner dan 5 cl ten minste 2 mm.

Lettergrootte bij vermelding gemeente van de bottelaar

De gemeente waarin de bottelaar zijn hoofdzetel heeft, moet verplicht worden vermeld echter in letters die half zo groot zijn als de letters waarmee verplichte aanduidingen op het etiket worden vermeld.

5. Uitsluitend gebruik van bepaalde typen flessen

Het gebruik van bepaalde soorten flessen voor bepaalde producten is vanouds een gevestigd gebruik in de Europese Unie en in derde landen. Deze flessen kunnen bij de consumenten associaties oproepen met bepaalde kenmerken of met een welbepaalde oorsprong, omdat zij reeds sedert lang worden gebruikt. Deze flessen moeten dus worden gereserveerd voor de betrokken wijnen (Vo. 607/2009, bijlage XVII). Deze typen zijn:

5.1. Flûte d'Alsace (Rijwijn- of Moezelfles)

- a) Type: een glazen fles bestaande uit een recht, cilindrisch lichaam, met een langgerekte hals, waarvan de verhoudingen ongeveer als volgt zijn:
 - totale hoogte/diameter aan de basis = 5 : 1;
 - hoogte van het cilindrisch gedeelte = totale hoogte / 3.
- b) Flessen van dit type mogen uitsluitend worden gebruikt voor wijnen met oorsprongsbenaming die zijn verkregen uit op Frans grondgebied geoogste druiven:
 - "Alsace" of "vin d'Alsace"; "Alsace Grand Cru"; "Crépy"; "Château-Grillet"; "Côtes de Provence, rode en rosé"; "Cassis"; "Jurançon, Jurançon sec"; "Béarn, Béarn-Belloc, rosé"; en "Tavel, rosé".

LET OP: de gebruiksbeperking voor de Flûte d'Alsace geldt uitsluitend voor wijn uit druiven, die zijn verkregen uit op Frans grondgebied geoogste druiven.

5.2. Bocksbeutel of Cantil

Type: een dikbuikige maar platte glazen fles met korte hals waarvan de basis, maar ook de dwarsdoorsnede op het punt waar het fleslichaam het breedst is, ellipsvormig zijn.

De verhouding grote as/kleine as van de ellipsvormige dwarsdoorsnede is ongeveer 2 : 1.

De verhouding hoogte van het gewelfd lichaam/cilindrische hals van de fles is gelijk aan ongeveer 2,5 : 1.

Flessen van dit type mogen alleen worden gebruikt voor:

- a) Duitse wijnen met oorsprongsbenaming: Franken; Baden: wijn van oorsprong uit het Taubertal en de Schuepfergrund; wijn van oorsprong uit delen van de gemeenten Neuweier, Steinbach, Umweg en Varnhalt van de gemeente Baden-Baden.
- b) Italiaanse wijnen met oorsprongsbenaming: Santa Maddalena (St. Magdalener); Valle Isarco (Eisacktaler), bereid uit druiven van de rassen Sylvaner en Müller-Thurgau; Terlaner, bereid uit druiven van het ras Pinot bianco; Bozner Leiten; Alto Adige (Südtiroler), wijn bereid uit druiven van de rassen Riesling, Müller-Thurgau, Pinot nero, Moscato giallo, Sylvaner, Lagrein, Pinot blanco (Weissburgunder) en Moscato rosa (Rosenmuskateller); Greco di Bianco; Trentino, wijn verkregen uit druiven van het ras Moscato.
- c) Griekse wijnen: Agioritiko; Rombola Kefalonias; wijn van oorsprong uit het eiland Kefalonia; wijn van oorsprong uit het eiland Paros; wijn met een Beschermd Geografische Aanduiding uit de Peloponnesos.
- d) Portugese wijnen: roséwijnen en andere wijnen met oorsprongsbenaming of geografische aanduiding waarvoor kan worden aangetoond dat zij reeds vóór hun indeling als wijn met oorsprongsbenaming of geografische aanduiding op correcte wijze traditioneel werden aangeboden in flessen van het type "Cantil".

5.3. Clavelin

Type: glazen fles met korte hals, met een inhoud van 0,62 liter, bestaande uit een cilindrisch lichaam met brede schouders bovenaan, waardoor de fles een gedrongen uitzicht heeft met ongeveer de volgende verhoudingen:

- totale hoogte/diameter aan de basis = 2,75;
- hoogte van het cilindrisch gedeelte = totale hoogte / 2.

Flessen van dit type mogen alleen worden gebruikt voor:

Franse wijnen met Beschermde Oorsprongsbenaming: Côte du Jura; Arbois; L'Etoile; en Château Chalon.

5.4. Tokaj

a) Type: een rechte, kleurloze glazen fles met lange hals, bestaande uit een cilindrisch lichaam met de volgende verhoudingen:

- hoogte van het cilindrische gedeelte/totale hoogte = 1 : 2,7;
- totale hoogte/diameter aan de basis = 1 : 3,6;
- inhoud: 500 ml; 375 ml, 250 ml, 100 ml of 187,5 ml (in geval van uitvoer naar een derde land);
- op de fles kan een glaszegel zijn aangebracht dat naar de wijnstreek of de producent verwijst.

b) Flessen van dit type mogen alleen worden gebruikt voor:

Hongaarse en Slowaakse wijnen met een beschermde oorsprongsbenaming uit:

- Tokaji;
- Tokaj(-ské)/(-ská)/(-ský);

aangevuld met een van de volgende traditionele aanduidingen:

- aszú/výber;
- aszúeszencia/esencia výberova;
- eszencia/esencia;
- mászas/mászlás;
- fordítás/forditás;
- szamorodni/samorodné.

Voor dit flestype geldt de gebruiksbepanking echter uitsluitend voor wijn uit druiven die op Hongaars of Slowaaks grondgebied zijn geoogst.

6. Talen die op het etiket gebruikt mogen worden

De aanduidingen op het etiket moeten worden vermeld in een of meer officiële talen van de Gemeenschap zodat de eindverbruiker elke aanduiding gemakkelijk kan begrijpen. Een uitzondering betreft de vermelding met betrekking tot sulfiet. Deze vermelding dient in ieder geval in de Nederlandse taal te zijn gesteld.

Niettemin worden:

- de naam van het bepaalde gebied;
- de naam van een andere geografische eenheid;
- traditionele specifieke vermeldingen en aanvullende traditionele specifieke vermeldingen;
- de naam van de wijnbouwbedrijven of van hun verenigingen, alsmede vermeldingen omtrent het bottelen;

uitsluitend vermeld in een van de officiële talen van de lidstaat op het grondgebied waarvan de bereiding heeft plaatsgevonden.

Voor in Griekenland en Cyprus bereide producten mogen de in de tweede alinea bedoelde aanduidingen worden herhaald in een of meer andere officiële talen van de Gemeenschap.

De in de tweede alinea, eerste en tweede punt, bedoelde vermeldingen mogen uitsluitend in een andere officiële taal van de Gemeenschap worden gesteld wanneer deze in het betrokken gedeelte van het grondgebied van de lidstaat van oorsprong waarin het vermelde bepaalde gebied is gelegen, met de officiële taal is gelijkgesteld, indien deze taal in de betrokken lidstaat vanouds gebruikt wordt.

Voor producten die op hun grondgebied zijn verkregen en in het verkeer worden gebracht mogen de lidstaten toestaan dat de in de tweede alinea bedoelde aanduidingen bovendien in een andere dan een officiële taal van de Gemeenschap worden vermeld, wanneer deze taal in de betrokken lidstaat of op een deel van zijn grondgebied vanouds gebruikt wordt.

Bovendien mogen de producerende lidstaten voor hun producten toestaan dat de in de tweede alinea bedoelde vermeldingen in een andere taal worden gesteld, wanneer die taal vanouds voor die vermeldingen gebruikt wordt.

Voor producten van oorsprong uit derde landen geldt, dat het gebruik van een officiële taal van het derde land waar de bereiding heeft plaatsgevonden, is toegestaan op voorwaarde dat de verplichte aanduidingen, ook in een officiële taal van de Gemeenschap worden vermeld.

DEEL 2 MOUSSERENDE WIJN

7. Verplichte aanduidingen voor mousserende wijnen uit de Europese Unie en derde landen

De omschrijving op het etiket van:

- mousserende (kwaliteits)wijn bereid in de Europese Unie;
- mousserende wijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd van oorsprong uit de Europese Unie;
- mousserende (kwaliteits)wijn van oorsprong uit derde landen;
- mousserende wijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd, van oorsprong uit derde landen.

Algemeen

Mousserende wijn en mousserende wijn waaraan koolzuurgas/kooldioxide is toegevoegd, heeft een overdruk van ten minste 3 bar.

Mousserende kwaliteitswijn heeft een overdruk van ten minste 3,5 bar.

De eisen in verband met de verplichte aanduidingen:

- worden in hetzelfde gezichtsveld op de recipiënt aangebracht en
- worden aangebracht in duidelijk leesbare, onuitwisbare en voldoende grote letters opdat zij goed uitkomen tegen de achtergrond waarop zij zijn gedrukt en duidelijk kunnen worden onderscheiden van de andere aanduidingen en tekeningen.

De verplichte aanduidingen betreffende de importeur, allergenen informatie en het partijnummer mogen zich evenwel bevinden buiten het gezichtsveld waarin de andere verplichte aanduidingen worden aangebracht.

Het etiket van mousserende wijn bevat de volgende verplichte aanduidingen:

- de wijncategorie;
- de termen Beschermd Oorsprongsbenaming / Beschermd Geografische Aanduiding aangevuld met de naam van de BOB of BGA of een andere traditionele aanduiding (in geval van kwaliteitswijn);
- herkomstbenaming
- het nominale volume;
- het suikergehalte;
- het effectief alcohol-volumegehalte;
- het partijnummer;
- naam, gemeente en lidstaat van de bottelaar of producent of verkoper;
- het bedrijf;
- de vermelding: “bevat sulfiet”, “bevat sulfieten” of “bevat zwaveldioxide”.

Voor mousserende wijn van oorsprong uit derde landen en mousserende wijn van oorsprong uit derde landen waaraan koolzuurgas is toegevoegd, bevat de omschrijving op de etikettering, naast de hierboven genoemde aanduidingen:

- de naam of de firmanaam van de importeur, alsmede de naam van de gemeente en van de lidstaat waar deze zijn hoofdkantoor heeft.

7.1. Toelichting op verplichte aanduidingen voor mousserende wijn

7.1.1. De wijncategorie

De bedoelde wijncategorie wordt aangeduid met een van de volgende vermeldingen:

- a) voor mousserende wijn: “mousserende wijn”;
- b) voor mousserende kwaliteitswijn: “mousserende kwaliteitswijn”;
- c) voor aromatische mousserende kwaliteitswijn “aromatische mousserende kwaliteitswijn”;
- d) voor mousserende wijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd “mousserende wijn met toegevoegd koolzuurgas” of “mousserende wijn met toegevoegd kooldioxide”. Wanneer het in de taal waarin deze vermelding is gesteld niet duidelijk is dat koolzuurgas is toegevoegd, wordt de etikettering aangevuld met de woorden “verkregen door toevoeging van koolzuurgas” of “verkregen door toevoeging van kooldioxide”.

* Wat mousserende kwaliteitswijn betreft, mag de verwijzing naar de wijncategorie worden weggelaten voor wijnen waarvoor op het etiket de vermelding „Sekt” is opgenomen (artikel 60, lid 2 van Vo. 607/2009).

7.1.2. De termen Beschermd Oorsprongsbenaming / Beschermd Geografische Aanduiding of een andere traditionele aanduiding

7.1.2.1. voor mousserende kwaliteitswijn

Op het etiket moet worden vermeld:

- de vermelding Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding met de naam van de BOB of BGA

Uitzondering: indien de naam van de BOB of BGA op het etiket wordt vermeld, dan hoeft de wijncategorie niet vermeld te worden. Dit geldt NIET voor mousserende wijn waaraan koolzuurgas/kooldioxide is toegevoegd.

OF

- een traditionele aanduiding (voor een compleet overzicht van de traditionele aanduidingen zie bijlage XII van Vo. 607/2009).

Indien een traditionele aanduiding wordt gebruikt dan is er geen verplichte vermelding van Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding op het etiket (zie voor aanvullende informatie artikel 59, lid 3 van Vo. 479/2008 en artikel 59 van Vo. 607/2009).

N.B. de termen Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding moeten altijd VOLUIT op het etiket worden vermeld, een afkorting is niet toegestaan.

7.1.3. Herkomstbenaming

De vermelding van de herkomstbenaming is verplicht voor mousserende wijn en mousserende kwaliteitswijn (artikel 50 van Vo. 607/2009).

- Voor mousserende wijnen zonder Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding:
 - “wijn van (...)”, “geproduceerd in (...)”, “product van (...)”, “sekt van (...)” of gelijkwaardige aanduidingen + naam van de lidstaat of derde land mits de druiven zijn geoogst en verwerkt tot wijn in dat land;
 - “geproduceerd in (...)” of gelijkwaardige aanduidingen + naam van de lidstaat waar de tweede gisting plaatsvindt.
- Voor mousserende wijnen met Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding:
 - “wijn van (...)”, “geproduceerd in (...)”, “product van (...)”, of gelijkwaardige aanduidingen + naam van de lidstaat of derde land mits de druiven zijn geoogst en verwerkt tot wijn in dat land;

7.1.4. Het nominale volume

Bij het vermelden van het nominale volume dient onder andere rekening te worden gehouden met wat is omschreven in de Richtlijn 2007/45/EG inzake het voorverpakken naar volume.

Rekening moet worden gehouden met:

- de lettergrootte (zie onderwerp: Voorschriften m.b.t. lettergrootte)
- dat mousserende wijn in een voorverpakking van 0,125 – 1,5 l uitsluitend in de handel mag worden gebracht indien deze voorverpakking een nominale inhoud heeft van 0,125 l, 0,20 l, 0,375 l, 0,75 l, 1,50 l. Buiten de genoemde reeks zijn de inhoudsmaten vrij.

7.1.5. Het suikergehalte

De aanduiding van het suikergehalte op grond van het restsuikergehalte geschiedt door middel van onder andere een van de volgende vermeldingen, die begrijpelijk zijn in de lidstaat of het derde land van bestemming waar het product voor rechtstreekse menselijke consumptie wordt aangeboden:

(voor een volledig overzicht zie bijlage XIV, deel A van Vo. 607/2009)

- “brut nature”, “natur herb”, “bruto natural”, “pas dosé”, “dosage zéro” of “dosaggio zero”: indien het restsuikergehalte lager is dan 3 gram per liter; deze aanduidingen mogen slechts worden gebruikt voor producten die na het mousserend worden geen extra suiker hebben gekregen;
- “extra brut”, “extra herb”, of “extra bruto”: indien het suikergehalte ligt tussen 0 en 6 gram per liter;
- “brut” of “herb” of “bruto”: indien het suikergehalte lager is dan 15 gram per liter;
- “extra dry”, “extra trocken” of “extra secco”: indien het suikergehalte ligt tussen 12 en 17 gram per liter;
- “sec”, “trocken”, “secco” of “asciutto”, “dry”, “tør”, “seco”, “torr” of “kuiva”: indien het suikergehalte ligt tussen 17 en 32 gram per liter;
- “demi-sec”, “halbtrocken”, “abboccato”, “medium dry”, “halvtør”, “semi seco”, “meio seco”, “halvtorr”, of “puolikuiva”: indien het suikergehalte ligt tussen 32 en 50 gram per liter;
- “doux”, “mild”, “dolce”, “sweet”, “sød”, “dulce”, “doce”, “söt”, of “makea”: indien het suikergehalte meer dan 50 gram per liter bedraagt.

Indien het restsuikergehalte zodanig is dat twee van de in de vorige alinea genoemde aanduidingen kunnen worden gebruikt, mag de bereider of de importeur slechts één van deze aanduidingen naar keuze gebruiken.

Het suikergehalte mag met niet meer dan 3 gram per liter afwijken van wat op het etiket van het product is vermeld.

7.1.6. Het effectief alcohol-volumegehalte

Het effectief alcohol-volumegehalte moet worden vermeld per alcohol-volumepercent of halve alcohol-volumepercent.

Onverminderd de toleranties die voor de gebruikte referentie-analysemethode gelden, mag het vermelde alcoholgehalte maximaal 0,5 % hoger of lager zijn dan het bij analyse vastgestelde gehalte.

Voor kwaliteitswijn die gedurende meer dan drie jaar in flessen wordt opgeslagen en voor mousserende wijn, mousserende wijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd, parelwijn, parelwijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd en likeurwijn mag het vermelde alcoholgehalte, onverminderd de toleranties die voor de gebruikte referentie-analysemethode gelden, echter maximaal 0,8 % hoger of lager zijn dan het bij analyse vastgestelde gehalte. Het getal waarmee het effectief alcoholgehalte wordt aangegeven wordt gevolgd door het symbool “% vol” en kan worden voorafgegaan door de woorden “effectief alcoholgehalte” of “effectieve alcohol” of door de afkorting “alc.”.

Voor de lettergrootte, zie onderwerp: Voorschriften m.b.t. lettergrootte (hoofdstuk 4).

7.1.7. Het partijnummer

Het partijnummer (overeenkomstig Richtlijn 89/396/EEG) of de identificatie- of lotcode (L-code) is een vermelding op het etiket die verwijst naar een nauwkeurig omschreven partij. Onder partij kan in de wijnsector worden verstaan een hoeveelheid wijn die onder vrijwel identieke omstandigheden is geproduceerd en/of gebotteld.

Gedacht kan worden aan één partij afkomstig uit één tank of fust. De partijcode dient duidelijk zichtbaar, duidelijk leesbaar (cijfers of letters) en onuitwisbaar te zijn. Inkepingen in het etiket bij leesbaar gedrukte aanduidingen zijn toegestaan, echter “zaagsneden” in het etiket die slechts met behulp van een codelineaal kunnen worden afgelezen zijn niet toegestaan.

Het vermelden van het partijnummer is verplicht, omdat het mogelijk moet zijn een partij wijn waarbij na onderzoek is vastgesteld dat deze niet aan de wettelijke vereisten voldoet, te kunnen traceren.

Het partijnummer dient te worden voorafgegaan door de letter “L”, behalve in het geval waarin zij duidelijk van de overige aanduidingen op het etiket te onderscheiden is.

7.1.8. Bottelaar, Producent, Verkoper of Importeur

De omschrijving op het etiket van mousserende wijn en mousserende kwaliteitswijn bevat verplicht de volgende aanduidingen (artikel 56 van Vo. 607/2009):

- de naam of de firmaam en ook de gemeente en lidstaat van de bottelaar of voor recipiënten met een nominaal volume van meer dan 60 liter: de naam van de verzender; voor ingevoerde wijnen: de naam van de importeur of, indien het bottelen in de EU heeft plaatsgevonden, de naam van de bottelaar;
- Bij wijn uit de EU moet altijd de bottelaar, de producent of de verkoper genoemd worden of bij flesimport vanuit derde landen de in de EU gevestigde importeur;
- Aan de vernoeming moet men toevoegen “bottelaar”, “gebotteld door”, “bottled by”,... of bij loonbotteling “gebotteld voor”, bij producent b.v. „producent” of „geproduceerd door”, bij verkoper b.v. „verkoper” of „verkoch door”, bij import b.v. “imported by” of equivalente begrippen zodat duidelijk is dat de vermelde persoon of firma daadwerkelijk de bottelaar, producent, verkoper of importeur is. De lidstaten kunnen opleggen dat de producent wordt vermeld.
- Naast de gemeente moet ook de lidstaat waar de bottelaar of importeur is gevestigd, worden vernoemd. Dat mag worden afgekort met de door de postdiensten gebruikte afkorting;
- Er zijn geen voorschriften betreffende de lettergrootte, maar de naam van de gemeente waar b.v. de bottelaar zijn hoofdzetel heeft, mag ten hoogste half zo groot zijn als de verplichte benaming als b.v. “wijn”, “AOC Champagne”;
- Indien er naast de bottelaar, producent, verkoper of importeur nog andere personen op het etiket staan vermeld, moet daaruit ook de activiteit van die andere personen blijken; b.v. “gedistribueerd door” of “geogst door.....”, “ingevoerd door” of andere soortgelijke termen.

7.1.9. Gebruik van een code op de etikettering (NL HPA XXXX)

Indien in ons land een code gebruikt wordt als vervanging van de naam en het adres van de bottelaar, producent, verkoper of de importeur dient deze code bij het Productschap Wijn te worden aangevraagd. De code wordt altijd voorafgegaan door vermelding van de door de postdiensten toegepaste landencode. Een voorbeeld voor ons land is NL HPA XXXX. De afkorting HPA dateert uit de tijd dat er nog geen Productschap Wijn bestond en dergelijke codes door het HPA werden afgegeven.

De naam en het adres van andere natuurlijke personen of rechtspersonen die betrokken zijn bij het verhandelen van het product, andere dan de met een code aangeduide bottelaar, verkoper, producent of importeur, worden ook op het etiket van het betrokken wijnbouwproduct vermeld.

N.B. Slechts één van deze aanduidingen mag worden vervangen door een code (dus of de bottelaar of de producent of de verkoper of de importeur).

7.1.10. De vermelding: “bevat sulfieten”

Alle wijnen die meer dan 10 mg sulfiet per liter bevatten dienen geëtiketteerd te zijn met de vermelding “bevat sulfiet”, “bevat sulfieten”. Deze vermelding mag op het rugetiket (bijvoorbeeld door middel van een sticker) worden aangebracht.

Wijnen die voor 25 november 2005 zijn geëtiketteerd mogen worden verkocht tot de voorraden zijn uitgeput.

De Nederlandse wetgeving stelt echter (art. 23 van het Warenwetbesluit Etikettering van Levensmiddelen) dat dergelijke vermeldingen in elk geval in de Nederlandse taal dienen te zijn gesteld.

Tevens mag de vermelding “bevat sulfiet”, “bevat sulfieten” of “bevat zwaveldioxide” worden aangevuld met het onderstaande logo.

8. Facultatieve aanduidingen voor mousserende wijnen

De etikettering van mousserende kwaliteitswijn mag worden aangevuld met andere aanduidingen, op voorwaarde dat deze aanduidingen geen verwarring kunnen doen ontstaan bij degenen voor wie deze informatie is bestemd.

Voorbeelden van facultatieve vermeldingen zijn dan:

- Oogstjaar;
- Druivenras(sen);
- De termen “gisting op fles”, “gisting op fles volgens traditionele methode”, “traditionele methode”, “klassieke methode”, “traditionele klassieke methode” (artikel 66 van Vo. 607/2009);
- Benaming “Crémant” (artikel 66, lid 5 van Vo. 607/2009);
- Specifieke productiemethoden;
- Aanvullende traditionele aanduidingen en diens beschermingen;
- Naam van een grotere of kleinere geografische aanduiding;
- Symbool refererend aan Beschermd Oorsprongsbenaming of Beschermd Geografische Aanduiding .
- Merken;
- Kleine letter “e”.

9. Talen die voor de etikettering mogen worden gebruikt

De aanduidingen op het etiket moeten worden vermeld in een of meer officiële talen van de Gemeenschap zodat de eindverbruiker elke aanduiding gemakkelijk kan begrijpen. Een uitzondering betreft de vermelding met betrekking tot sulfiet. Deze vermelding dient in ieder geval in de Nederlandse taal te zijn gesteld.

Niettemin worden:

- de naam van het bepaalde gebied;
 - de naam van een andere geografische eenheid;
 - traditionele specifieke vermeldingen en aanvullende traditionele specifieke vermeldingen;
 - de naam van de wijnbouwbedrijven of van hun verenigingen, alsmede vermeldingen omtrent het bottelen;
- uitsluitend vermeld in een van de officiële talen van de lidstaat op het grondgebied waarvan de bereiding heeft plaatsgevonden.

Voor in Griekenland en Cyprus bereide producten mogen de in de tweede alinea bedoelde aanduidingen worden herhaald in een of meer andere officiële talen van de Gemeenschap.

De in de tweede alinea, eerste en tweede punt, bedoelde vermeldingen mogen uitsluitend in een andere officiële taal van de Gemeenschap worden gesteld wanneer deze in het betrokken gedeelte van het grondgebied van de lidstaat van oorsprong waarin het vermelde bepaalde gebied is gelegen, met de officiële taal is gelijkgesteld, indien deze taal in de betrokken lidstaat vanouds gebruikt wordt.

Voor producten die op hun grondgebied zijn verkregen en in het verkeer worden gebracht mogen de lidstaten toestaan dat de in de tweede alinea bedoelde aanduidingen bovendien in een andere dan een officiële taal van de Gemeenschap worden vermeld, wanneer deze taal in de betrokken lidstaat of op een deel van zijn grondgebied vanouds gebruikt wordt.

Bovendien mogen de producerende lidstaten voor hun producten toestaan dat de in de tweede alinea bedoelde vermeldingen in een andere taal worden gesteld, wanneer die taal vanouds voor die vermeldingen gebruikt wordt.

Voor producten van oorsprong uit derde landen geldt, dat het gebruik van een officiële taal van het derde land waar de bereiding heeft plaatsgevonden, is toegestaan op voorwaarde dat de verplichte aanduidingen, ook in een officiële taal van de Gemeenschap worden vermeld.

DEEL 3 GEAROMATISEERDE WIJN, -DRANK EN -COCKTAIL

10. Verplichte aanduidingen voor gearomatiseerde wijn, -drank en -cocktail

Algemeen

De eisen in verband met de verplichte aanduidingen:

- worden in hetzelfde gezichtsveld op de recipiënt aangebracht en
- worden aangebracht in duidelijk leesbare, onuitwisbare en voldoende grote letters opdat zij goed uitkomen tegen de achtergrond waarop zij zijn gedrukt en duidelijk kunnen worden onderscheiden van de andere aanduidingen en tekeningen.

De verplichte aanduidingen betreffende de importeur en het partijnummer mogen zich evenwel bevinden buiten het gezichtsveld waarin de andere verplichte aanduidingen worden aangebracht.

De onderstaande regels zijn van toepassing op gearomatiseerde wijn, gearomatiseerde drank op basis van wijn en gearomatiseerde cocktail van wijnproducten. De definities van de diverse dranken zijn tevens beschreven. De etiketteringvoorschriften met betrekking tot gearomatiseerde wijn, welke zijn gebaseerd op Verordening (EEG) Nr. 1601/1991, zijn ongewijzigd gebleven.

De omschrijving op het etiket van:

- gearomatiseerde wijn;
- gearomatiseerde drank op basis van wijn;
- gearomatiseerde cocktail van wijnbouwproducten.

Het etiket van gearomatiseerde wijn, -drank en -cocktail bevat verplicht de volgende aanduidingen:

- verkoopbenaming (bijv. Vermout, Sangria, Glühwein);
- nominale volume;
- gegevens omtrent producent, verpakker of verkoper;
- land / plaats van oorsprong of herkomst;
- effectief alcohol-volumegehalte;
- het partijnummer;
- de vermelding: “bevat sulfieten” of “bevat zwaveldioxide”.

10.1 Toelichting bij de verplichte aanduidingen voor gearomatiseerde wijn, -drank en -cocktail

10.1.1. Verkoopbenaming

De algemeen gebruikelijke benaming van het product.

Op het etiket dient een van de volgende vermeldingen te zijn aangebracht:

- gearomatiseerde wijn;
- gearomatiseerde drank op basis van wijn;
- gearomatiseerde cocktail van wijnbouwproducten.

In de bijlage worden de verschillende categorieën gearomatiseerde wijn genoemd, waarvan de benaming die van de hierboven vermelde verkoopbenamingen mag vervangen.

10.1.2. Nominale volume

Het nominale volume van de inhoud van een voorverpakking is het op deze verpakking aangegeven volume. Dat wil zeggen het vloeistofvolume dat de voorverpakking geacht wordt te bevatten. Het nominale volume wordt aangegeven in hectoliters, liters, centiliters of milliliters en wordt uitgedrukt in cijfers met

vermelding van de gebruikte maateenheid of het symbool van deze eenheid. Het nominale volume wordt bepaald bij een temperatuur van 20°C.

Toegestane inhoudsmaten (in liters) zijn:

Gearomatiseerde wijn of likeurwijn in een voorverpakking van 0,10 – 1,5 l mag uitsluitend in de handel worden gebracht indien deze voorverpakking een nominale inhoud heeft van 0,10 l, 0,20 l, 0,375 l, 0,50 l, 0,75 l, 1,0 l, 1,50 l.

Buiten de genoemde reeks is de inhoudsmaat vrij.

10.1.3. Gegevens omtrent producent, verpakker of verkoper

De vermelding van de gegevens omtrent de producent, verpakker of verkoper moet bestaan uit de naam of handelsnaam en het adres van de fabrikant, van de verpakker of van een in de Europese Unie gevestigde verkoper. Voor rechtspersonen mag de vermelding van het adres worden vervangen door de vermelding van de plaats en Lidstaat van vestiging.

10.1.4. Land / plaats van oorsprong of herkomst

De vermelding van de plaats van oorsprong of herkomst moet bestaan uit een regionale, territoriale of topografische vermelding. De aanduiding moet worden gebruikt indien weglating ervan de koper zou kunnen misleiden ten aanzien van de werkelijke oorsprong of herkomst.

10.1.5. Effectief alcohol-volumegehalte

De vermelding van het alcoholgehalte moet bestaan uit het symbool “% vol”, voorafgegaan door het werkelijke gehalte, bepaald bij 20°C en weergegeven met ten hoogste één decimaal. Deze vermelding wordt al dan niet voorafgegaan door “alcohol” of “alc.”

Een tolerantie van 0,3% vol plus of min is daarbij toegestaan.

In overleg met de Voedsel en Waren Autoriteit zal in analogie met de tolerantie van het alcoholgehalte van mousserende wijn voor gearomatiseerde mousserende wijn een tolerantie van 0,8% worden gehanteerd.

10.1.6. Het partijnummer

Het partijnummer (overeenkomstig Richtlijn 89/396/EEG) of de identificatiecode (L-code) is een vermelding op het etiket, die verwijst naar een nauwkeurig omschreven partij. Onder partij kan in de wijnsector worden verstaan een hoeveelheid wijn die onder vrijwel identieke omstandigheden is geproduceerd en/of gebotteld.

Gedacht kan worden aan één partij afkomstig uit één tank of fust. De partijcode dient duidelijk zichtbaar, duidelijk leesbaar (cijfers of letters) en onuitwisbaar te zijn. Inkepingen in het etiket bij leesbaar gedrukte aanduidingen zijn toegestaan, echter “zaagsneden” in het etiket die slechts met behulp van een codelineaal kunnen worden afgelezen zijn niet toegestaan.

Het vermelden van het partijnummer is verplicht, omdat het mogelijk moet zijn een partij wijn waarbij na onderzoek is vastgesteld dat deze niet aan de wettelijke vereisten voldoet, te kunnen traceren.

Het partijnummer dient te worden voorafgegaan door de letter “L”, behalve in het geval waarin zij duidelijk van de overige aanduidingen op het etiket te onderscheiden is.

10.1.7. De vermelding: “bevat sulfieten”

Met ingang van 25 november 2005 is een nieuwe verplichte vermelding van kracht geworden. Alle wijnen die meer dan 10 mg sulfiet per liter bevatten dienen geëtiketteerd te zijn met de vermelding “bevat sulfieten” of “bevat zwaveldioxide”. Deze vermelding mag op het rugetiket (bijvoorbeeld door middel van een sticker) worden aangebracht.

Wijnen die voor 25 november 2005 zijn geëtiketteerd mogen worden verkocht tot de voorraden zijn uitgeput. De Nederlandse wetgeving stelt echter (art 23 van het Warenwetbesluit Etikettering van Levensmiddelen) dat dergelijke vermeldingen in elk geval in de Nederlandse taal dienen te zijn gesteld.

11. Facultatieve aanduidingen voor gearomatiseerde wijn, -drank en -cocktail

Voor gearomatiseerde wijn, gearomatiseerde drank op basis van wijn, en gearomatiseerde cocktail van wijnbouwproducten mogen de lidstaten bijzondere bepalingen opstellen ten aanzien van het gebruik van termen die naar een bepaalde eigenschap van het product zoals de geschiedenis of de bereidingswijze verwijzen.

De omschrijving op de etikettering mag worden aangevuld met andere aanduidingen op voorwaarde dat deze aanduidingen geen verwarring kunnen doen ontstaan bij degenen voor wie de informatie bestemd is. Voor een aantal facultatieve aanduidingen zijn aanvullende regels opgesteld.

11.1. Kleine letter “e” (het “e”-teken)

Zie hiervoor punt 2.1.4.

11.2. Naam van het aroma

De algemene benamingen mogen worden aangevuld met een verwijzing naar het belangrijkste gebruikte aroma.

Bij de bereiding van gearomatiseerde wijnen mogen mengsels van aromastoffen die identiek zijn aan de natuurlijke aromastoffen en die de smaak en/of de geur van amandelen, abrikozen of eieren hebben, ter aanvulling van respectievelijk de amandelen, abrikozen of eieren alleen worden gebruikt als in de aanduiding van het product naar één van vorengenoemde voedingsmiddelen wordt verwezen.

11.3. Naam van de gebruikte alcohol

Indien de bij de bereiding van gearomatiseerde dranken gebruikte alcohol van één enkele grondstof afkomstig is (bijvoorbeeld uitsluitend wijnalcohol) mag de aard van de alcohol op het etiket worden vermeld. Indien de alcohol van diverse grondstoffen afkomstig is, mag op het etiket geen enkele bijzondere vermelding inzake de aard van de alcohol worden aangebracht.

11.4. Suikergehalte

Met uitzondering van de benaming “gearomatiseerde cocktail van wijnbouwproducten” mogen de algemene benamingen worden aangevuld met:

- extra droog voor producten met een suikergehalte van minder dan 30 gram per liter;
- droog voor producten met een suikergehalte van minder dan 50 gram per liter;
- half droog voor producten met een suikergehalte tussen 50 en 90 gram per liter;
- half zoet voor producten met een suikergehalte tussen 90 en 130 gram per liter;
- zoet voor producten met een suikergehalte van meer dan 130 gram per liter.

In plaats van de vermeldingen “half zoet” en “zoet” mag het gehalte aan suikers worden aangegeven. Het suikergehalte wordt uitgedrukt in grammen invertsuiker per liter.

11.5. Mousserende gearomatiseerde dranken op basis van wijn

Wanneer de verkoopbenaming van gearomatiseerde dranken op basis van wijn de term “mousserend” bevat, mag de gebruikte hoeveelheid mousserende wijn niet minder dan 95% bedragen.

11.6. Geografische benamingen

De verkoopbenamingen mogen niet worden aangevuld met de geografische aanduidingen, die gelden voor de gebruikte wijnbouwproducten. Uitzondering zijn de geografische benamingen:

- Nürnberger Glühwein;
- Thüringer Glühwein;
- Vermouth de Chambéry;
- Vermut di Torino.

Deze benamingen mogen worden gebruikt om de in de bijlage I genoemde benamingen te vervangen of aan te vullen.

Zij mogen niet worden vertaald en mogen uitsluitend worden gebruikt voor dranken waarvan de bereidingsfase, waarin zij hun definitieve karakter en eigenschappen krijgen, in het vermelde geografische gebied plaatsvindt en voorzover de consument niet wordt misleid omtrent de gebruikte grondstof.

12. Taal

De aanduidingen moeten worden vermeld in één of meer officiële talen van de Europese Unie zodat de eindverbruikers de tekst gemakkelijk kunnen begrijpen.

Voor dranken van oorsprong uit derde landen is het gebruik toegestaan van een officiële taal van het derde land waarin de producten zijn bereid op voorwaarde dat de voorgeschreven aanduidingen ook zijn gesteld in een officiële taal van de Europese Unie, zodat de eindverbruiker elk van de aanduidingen gemakkelijk kan begrijpen. Een uitzondering betreft de vermelding met betrekking tot sulfiet. Deze vermelding dient in ieder geval in de Nederlandse taal te zijn gesteld.

Bij de verhandeling van de drinkwaren moet de van toepassing zijnde aanduiding worden gebruikt.

De aanduiding is voorgeschreven in de wettelijke bepalingen, die op de drank van toepassing zijn. De vermelding van de netto-hoeveelheid en het alcoholgehalte moeten in hetzelfde gezichtsveld als de naam van het product zijn aangebracht.

Voor verpakte dranken moeten de vermelding van de naam en het productienummer zijn aangebracht op de verpakking of op de recipiënt, of, indien dit niet mogelijk is, op het handelsdocument dat de betrokken waar vergezelt.

Aanduidingen, vermeldingen of voorstellingen, die doordat zij onjuist of onvolledig zijn of een onjuiste indruk wekken, misleidend zijn met betrekking tot de kenmerken van de betrokken drinkwaar en met name tot de aard, identiteit, hoedanigheden, samenstelling, hoeveelheid, houdbaarheid, oorsprong of herkomst, wijze van vervaardiging of verkrijging, mogen bij het verhandelen van drinkwaren en de aanprijzing ervan, niet worden gebruikt.

In elk geval worden als misleidend beschouwd aanduidingen, vermeldingen of voorstellingen:

- die aan de drank effecten of eigenschappen toeschrijven die deze niet bezit;
- die suggereren dat de drank bijzondere kenmerken vertoont, hoewel alle soortgelijke dranken dezelfde kenmerken bezitten.

13. Gearomatiseerde wijnen, -dranken en -cocktails die niet voldoen aan de voorschriften van deel 3

In de verkoopbenaming van gearomatiseerde dranken, die producten uit de wijnbouwsector en aroma's bevatten en een alcoholgehalte van ten minste 1,2% vol hebben, maar niet beantwoorden aan de bepalingen van deze regeling, is geen enkele verwijzing naar producten van de wijnbouwsector toegestaan.

Gearomatiseerde dranken, die niet beantwoorden aan de bepalingen van deze regeling, door woorden of formuleringen zoals "genre", "type", "soort", "stijl", "merk", "smaak" of andere soortgelijke vermeldingen te koppelen aan één van de in deze regeling genoemde benamingen, mogen niet voor menselijke consumptie worden verhandeld.

Het gebruik van de beschrijvende benaming van dranken die als "wine cooler" worden gekwalificeerd, is voor deze dranken toegestaan. De Raad van Ministers kan echter op voorstel van de Commissie deze benaming schrappen. Tot op heden heeft de Raad geen voorstel van de Commissie ontvangen en derhalve ook geen beslissing hierover genomen.

Bijlagen

Definities van gearomatiseerde dranken

Gearomatiseerde wijn

drank:

- die wordt verkregen uit wijn¹, met uitzondering van retsinatafelwijn, en waaraan eventueel druivenmost, gedeeltelijk gegiste druivenmost en/of druivenmost waarvan de gisting door toevoeging van alcohol is gestuit, is toegevoegd;
- waaraan alcohol is toegevoegd;
- die wordt gearomatiseerd met:
 - natuurlijke aromastoffen en/of natuurlijke aromatische preparaten en/of
 - aromatische kruiden en/of specerijen en/of smaakgevend voedingsmiddelen;
- die in het algemeen wordt gezoet en, behoudens uitzonderingen, eventueel met karamel wordt gekleurd;
- met een effectief alcohol-volumegehalte van ten minste 14,5 en minder dan 22% vol en een totaal alcoholvolumegehalte van ten minste 17,5% vol. Voor de producten die als "droog" of "extra droog" worden aangemerkt geldt echter een totaal alcohol-volumegehalte van ten minste 16 respectievelijk 15% vol.

In het eindproduct moet de hoeveelheid wijn en/of druivenmost, waarvan de gisting door toevoeging van alcohol is gestuit, gebruikt voor de bereiding van een gearomatiseerde wijn vóór verrijking ten minste 75% bedragen.

De benaming "gearomatiseerde wijn" mag worden vervangen door "aperitief op basis van wijn". Het gebruik van de uitdrukking "aperitief" in dit verband laat het gebruik van die uitdrukking ter omschrijving van producten, die niet binnen de werkingssfeer van de verordening vallen, onverlet.

Gearomatiseerde drank op basis van wijn

drank:

- die wordt verkregen uit wijn², met uitzondering van met toevoeging van alcohol bereide wijn en retsinatafelwijn en waaraan eventueel druivenmost en/of gedeeltelijk gegiste druivenmost is toegevoegd;
- die wordt gearomatiseerd met:
 - natuurlijke aromastoffen en/of natuurlijke aromatiserende preparaten en/of met natuuridentieke aromastoffen en aromatiserende preparaten en/of
 - aromatische kruiden en/of specerijen en/of smaakgevend voedingsmiddelen,
- die eventueel wordt verzoet;
- waaraan geen alcohol wordt toegevoegd met uitzondering van de toevoeging van alcohol voor de volgende producten:
 - uit witte wijn bereide gearomatiseerde drank op basis van wijn, die is verzoet en door de toevoeging van een distillaat van rozijnen of krenten wordt gekenmerkt en uitsluitend door middel van een kardamonextract is gearomatiseerd,
 - uit rode wijn bereide gearomatiseerde dranken op basis van wijn, die zijn verzoet en waaraan aromatische preparaten zijn toegevoegd. Deze preparaten mogen uitsluitend zijn verkregen uit specerijen, ginseng, noten, citrusvruchten en aromatische kruiden,
- met een effectief alcohol-volumegehalte van ten minste 7 en minder dan 14,5% vol.

In het eindproduct moet de hoeveelheid wijn gebruikt voor de bereiding van een gearomatiseerde drank op basis van wijn, ten minste 50% bedragen.

Gearomatiseerde cocktail van wijnbouwproducten

drank:

- die wordt verkregen uit wijn en/of druivenmost;
- die wordt gearomatiseerd met:
 - natuurlijke aromastoffen en/of natuurlijke aromatiserende preparaten en/of met natuuridentieke aromastoffen en aromatiserende preparaten en/of³ aromatische kruiden en/of specerijen en/of smaakgevendende voedingsmiddelen;
 - die eventueel wordt verzoet en gekleurd;
 - waaraan geen alcohol wordt toegevoegd;
 - met een effectief alcohol-volumegehalte van minder dan 7% vol.

In het eindproduct moet de hoeveelheid gebruikte wijn en/of druivenmost voor de bereiding van een gearomatiseerde cocktail van wijnbouwproducten ten minste 50% bedragen.

Het gebruik van de uitdrukking “cocktail” in dit verband laat het gebruik van die uitdrukking ter omschrijving van producten die niet binnen de werkingssfeer van de verordening vallen onverlet.

Definities van de verschillende categorieën gearomatiseerde wijn, waarvan de benaming die van “gearomatiseerde wijn” mag vervangen:

Vermout

Gearomatiseerde wijn, die wordt bereid uit wijn, als omschreven bij de definitie van gearomatiseerde wijn, waarvan het karakteristieke aroma wordt verkregen met daartoe geschikte stoffen, die met name zijn afgeleid van artemisiasoorten en die steeds gebruikt moeten worden.

Voor verzoeting van deze drank mogen alleen karamel, sacharose, druivenmost, gerectificeerde geconcentreerde druivenmost en geconcentreerde druivenmost worden gebruikt.

Bittere gearomatiseerde wijn

Gearomatiseerde wijn waaraan een karakteristiek bitter aroma is gegeven. De benaming “bittere gearomatiseerde wijn” wordt gevolgd door de naam van de belangrijkste bittere aromastof.

De volgende uitdrukkingen of gelijkwaardige uitdrukkingen in een andere officiële taal van de Europese Unie mogen worden gebruikt ter aanvulling of ter vervanging van deze benaming:

- “Kinawijn”, voor dranken die voornamelijk met natuurlijk kina-aroma zijn gearomatiseerd;
- “Bitter vino”, voor dranken die voornamelijk met natuurlijk gentiaanaroma zijn gearomatiseerd en die geel en/of rood zijn gekleurd door middel van toegestane kleurstoffen. Het gebruik van de uitdrukking “bitter” in dit verband laat het gebruik van die uitdrukking ter omschrijving van producten die niet binnen de werkingssfeer van deze regeling vallen, onverlet;
- “Americano”, voor dranken die zijn gearomatiseerd met uit alsem en gentiaan voortkomende natuurlijke aromastoffen en die geel en/of rood zijn gekleurd door middel van toegestane kleurstoffen.

Gearomatiseerde wijn op basis van eieren

Gearomatiseerde wijn waaraan kwaliteitseigelen of daarvan afgeleide stoffen zijn toegevoegd met een gehalte aan suiker, uitgedrukt in invertsuiker, van meer dan 200 gram en met een gehalte aan eigeel van ten minste 10 gram per liter eindproduct.

De term “cremovo” mag naast de uitdrukking “gearomatiseerde wijn op basis van eieren” worden gebruikt, wanneer de gearomatiseerde wijn op basis van eieren voor ten minste 80% uit Marsalawijn bestaat.

De term “cremovo zabaione” mag naast de uitdrukking “gearomatiseerde wijn op basis van eieren” worden gebruikt, wanneer de gearomatiseerde wijn op basis van eieren voor ten minste 80% uit Marsalawijn bestaat en een gehalte aan eigeel van ten minste 60 gram per liter heeft.

Väkevä viiniglögi/Starkvinslöggi

Gearomatiseerde wijn waarvan de karakteristieke smaak wordt verkregen door het gebruik van kruidnagels en/of kaneel, die altijd samen met andere specerijen moeten worden gebruikt. Deze drank mag worden verzoet.

Definities van de verschillende categorieën gearomatiseerde dranken op basis van wijn

waarvan de benaming:

- in de lidstaat waar de drank geproduceerd wordt, de naam “gearomatiseerde drank op basis van wijn” mag vervangen;
- in de andere lidstaten mag worden gebruikt als aanvulling op de benaming “gearomatiseerde drank op basis van wijn”.

Sangria

Drank verkregen op basis van wijn:

- gearomatiseerd door toevoeging van extracten of natuurlijke essences van citrusvruchten;
- met of zonder sap van deze vruchten, eventueel:
 - met toevoeging van specerijen,
 - die wordt verzoet,
 - waaraan CO₂ wordt toegevoegd;
 - en die een effectief alcohol-volumegehalte heeft van minder dan 12% vol.

De drank mag vaste deeltjes bevatten afkomstig van de pulp of schil van citrusvruchten en de kleur mag uitsluitend afkomstig zijn van de gebruikte grondstoffen.

De benaming “Sangria” moet verplicht vergezeld gaan van de vermelding “geproduceerd in...” gevolgd door de naam van de Lidstaat van productie of een beperkter gebied, behalve indien de drank is geproduceerd in Spanje of Portugal. De benaming Sangria kan in de plaats treden van de benaming “gearomatiseerde drank op basis van wijn”, uitsluitend indien de drank is bereid in Spanje of Portugal.

Clarea

Drank op basis van witte wijn, die wordt verkregen onder dezelfde voorwaarden als Sangria.

De naam “Clarea” moet verplicht vergezeld gaan van de vermelding “geproduceerd in ...” gevolgd door de naam van de lidstaat van productie of een beperkter gebied, behalve indien de drank is geproduceerd in Spanje.

De benaming Clarea kan in de plaats treden van de benaming “gearomatiseerde drank op basis van wijn”, uitsluitend indien de drank is bereid in Spanje.

Zurra

Drank die wordt verkregen door toevoeging van brandy of wijn-eau-de-vie aan Sangria en Clarea, eventueel met toevoeging van stukjes fruit. Het effectief alcohol-volumegehalte moet ten minste 9 en minder dan 14% vol bedragen.

Bitter Soda

Gearomatiseerde drank die bereid is op basis van bitter-vino waarvan het volumepercentage in het eindproduct ten minste 50% moet bedragen; hieraan zijn CO₂, of spuitwater en eventueel dezelfde kleurstoffen als aan bitter vino toegevoegd. Het effectief alcohol-volumegehalte moet ten minste 8 en minder dan 10,5% vol bedragen. Het gebruik van de uitdrukking “bitter” in dit verband laat het gebruik van die uitdrukking ter omschrijving van producten die niet binnen de werkingssfeer van deze regeling vallen, onverlet.

Kalte Ente

Gearomatiseerde drank op basis van wijn, die wordt verkregen door vermenging van wijn, parelwijn of parelwijn waaraan CO₂ is toegevoegd, met mousserende wijn of mousserende wijn waaraan CO₂ is toegevoegd, met toevoeging van natuurlijke citroenstoffen of extracten van deze stoffen. In het eindproduct moet het volumepercentage mousserende wijn of mousserende wijn waaraan CO₂ is toegevoegd, ten minste 25% bedragen.

Glühwein

Gearomatiseerde drank, die uitsluitend wordt verkregen uit rode of witte wijn en die hoofdzakelijk door middel van kaneel en/of kruidnagels wordt gearomatiseerd. Wanneer bij de bereiding van Glühwein witte wijn wordt gebruikt, moet de verkoopbenaming “Glühwein” worden aangevuld met de woorden “uit witte wijn”.

Onverminderd de hoeveelheden water die voortvloeien uit de verzoeting is toevoeging van water verboden.

Väkevã viiniglõgi/Starkvinsglõgg

Gearomatiseerde drank die uitsluitend wordt verkregen uit rode of witte wijn en die hoofdzakelijk door middel van kaneel en/of kruidnagels wordt gearomatiseerd. Wanneer bij de bereiding van “Väkevã viiniglõgi/ Starkvinsglõgg” witte wijn wordt gebruikt, moet de verkoopbenaming worden aangevuld met de woorden “uit witte wijn”.

Maiwein

Gearomatiseerde drank, die wordt verkregen uit wijn waaraan “asperula odorata”-planten of extracten daarvan zijn toegevoegd, zodat de smaak van de “asperula odorata” overheerst.

Maitrank

Gearomatiseerde drank verkregen uit droge witte wijn waarin “asperula odorata”-planten zijn afgetrokken of waaraan extracten hiervan zijn toegevoegd, met toevoeging van sinaasappels en/of andere vruchten, eventueel in de vorm van sap, concentraat of extract en die met ten hoogste 5% suiker verzoet is.

Definities van de categorieën gearomatiseerde cocktails van wijnbouwproducten

waarvan de benaming:

- in de lidstaat waar hij geproduceerd wordt, de benaming “gearomatiseerde cocktail van wijnbouwproducten” mag vervangen;
- in de andere lidstaten mag worden gebruikt als aanvulling op de benaming “gearomatiseerde cocktail van wijnbouwproducten”.

Cocktail op basis van wijn

gearomatiseerde drank:

- met in het eindproduct een hoeveelheid geconcentreerde druivenmost van ten hoogste 10% van het totale volume;
- met een gehalte aan suikers, uitgedrukt in invertsuiker, van minder dan 80 gram per liter.

Gearomatiseerde parelmost van druiven

drank:

- die uitsluitend uit druivenmost wordt bereid;
- met een effectief alcohol-volumegehalte van minder dan 4% vol;
- die koolzuuranhydride bevat, dat uitsluitend afkomstig is van gisting van de gebruikte producten.

¹⁾ druivenmost, wijn die tot tafelwijn kan worden verwerkt, tafelwijn, likeurwijn, mousserende wijn (eventueel met toegevoegd koolzuurgas) en parelwijn (eventueel met toegevoegd koolzuurgas), met inbegrip van de in bepaalde gebieden voortgebrachte kwaliteitswijnen.

²⁾ jonge nog gistende wijn, wijn die tot tafelwijn kan worden verwerkt, tafelwijn, mousserende wijn (eventueel met toegevoegd koolzuurgas) en parelwijn (eventueel met toegevoegd koolzuurgas) met inbegrip van de in bepaalde gebieden voortgebrachte kwaliteitswijnen en met uitsluiting van met toevoeging van alcohol bereide wijn en retsinatafelwijn, waaraan eventueel druivenmost en/of gedeeltelijk gegiste druivenmost is toegevoegd.

³⁾ het gebruik van kunstmatige stoffen kan in bepaalde gevallen en onder bepaalde voorwaarden worden toegestaan.

**Productschap Wijn /
Wijninformatiecentrum**

Stadhoudersplantsoen 12
Postbus 29739
2502 LS Den Haag
I www.wijn.nl

Productschap Wijn

T (070) 370 83 47
F (070) 370 84 08
E pw@wijn.nl

Wijninformatiecentrum

T (070) 370 83 26
F (070) 370 84 08
E wic@wijn.nl

Uitgave: maart 2010

WIJNINFORMATIECENTRUM